

T.C.
BİLİM, SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/7876
GK 24

Sayı : 75833232 - 610- 646
Konu : Soru Önergeleri

15.11.2016

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 05/10/2016 tarihli ve 43452547-120.07-59221 sayılı yazı.

Bakanlığımıza intikal eden ilgi yazı eki, Denizli Milletvekili Sayın Kazım ARSLAN tarafından tevcih edilen 7/7876 esas numaralı yazılı soru önergesinin cevabı ekte gönderilmektedir.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Faruk ÖZLÜ
Bakan

DENİZLİ MİLLETVEKİLİ SAYIN KAZIM ARSLAN'IN

7/7876 ESAS SAYILI YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN CEVAPLAR

Kamu ve özel sektör yatırımlarının değerli bir kalemini oluşturması beklenen yenilikçi (inovatif) sermaye, yenilikçi yönetim anlayışı, yenilikçi teknoloji doğrultusunda yapılması gerekenler, ülkemizin AB Uyum Süreci'nde de dikkat çekmektedir. Ülkemizin Temmuz 2016 ayı dış ticaret verilerinde, yüksek teknoloji ürün ihracatımız, toplam ihracatımızın sadece yüzde 3,1'ini oluştururken, yüksek teknoloji ürün ithalatımız toplam ithalatımızın yüzde 15,3'ünü oluşturmaktadır. "Orta yüksek" teknoloji ürün ihracatımız ise toplam ihracatımızın yüzde 33,2'sini oluştururken, ithalatımızın yüzde 47,8'ini bu "orta yüksek" teknoloji ürün oluşturmıştır. Temmuz ayında "düşük teknoloji" ürün ihracatımız ise toplam ihracatımızın yüzde 33,6'sını oluştururken, ithalatımızın sadece yüzde 12,9'unu "düşük teknoloji" ürünler oluşturmıştır.

Buna göre;

Soru 1- İnovasyon Birliği Endeksi'ne göre; son grup olan "inovasyonda iddiası olmayan ülkeler" seviyesinden "orta seviyede inovatif olan ülkeler" grubuna yükseldiğini belirttiğiniz ülkemizde, inovasyon politikasının özel-kamu işbirliğine dayalı olarak geldiği aşama ve Bakanlığınızın yürüttüğü çalışmaların ayrıntıları nelerdir?

Soru 2- Bakanlığınızın inovasyon alanında yakın gelecekteki projeleri nelerdir?

Soru 3- KOBİ ve AR-GE alanında inovasyon projeleriniz nelerdir?

Soru 4- İnovasyon alanında çevre yönetimi (düşük karbon salınımı) ile sanayileşme politikası, inovasyon ile enerji politikası, inovasyon ile teknoloji politikası, inovasyon ile sosyal hizmetler, inovasyon ile üniversite ilişkileri bağlamında yürüttüğünüz çalışmalar nelerdir; bugüne dek hangi somut sonuçlara ve verilere ulaşmıştır?

Soru 5- İnovasyon politikasında geldiğiniz aşamanın dış ticaretimize yansımaları, yüksek teknoloji ürün bağlamında, aylık ve yıllık bazda ne olmuştur?

Soru 6- Bakanlığınız, farklı bakanlıklarla eşgüdüm halinde, Avrupa Komisyonu bünyesinde hazırlanan "Fırsat Şimdi: Avrupa'nın yenilikçi Misyonu" belgesi bağlamında bir çalışma yürütmekte midir?

CEVAPLAR:

Cevap 1-2-3-4-5-6: Bilindiği gibi Türkiye Sanayi Stratejisi'nin vizyonu, "orta-yüksek ve yüksek teknolojili ürünlerde Afro-Avrasya'nın tasarım ve üretim üssü olmak" şeklinde belirlenmiştir. Bu çerçevede ihracatımızın en az yüzde 15'ini yüksek teknolojik ürünlerden oluşturmayı ve Ar-Ge harcamalarının GSYİH içerisindeki oranını %3'e yükselterek sanayimizde teknolojik dönüşümü gerçekleştirmeyi hedeflemekteyiz. Bunun için de Türkiye'de inovasyon (yenilik) kültürünün geliştirilmesi ve Ar-Ge kapasitesinin artırılması için yoğun bir şekilde çalışmaktayız.

Ülkemizde Ar-Ge, yenilik ve girişimcilik ekosistemi süratle olgunlaşıyor. 2005-2010 yılları arasında uygulanan "tabandan yukarı yaklaşım" ve "kapasite oluşturma" çalışmaları 2011-2016 döneminde yerini, "hedef odaklı yaklaşım" ve "kapasite güçlendirme" projelerine bıraktı. Yeni dönemde ise olgunlaşan ekosistem için yeni fırsatlar ve ticarileşme imkânları üzerinde yoğunlaşıyoruz.

Bu arada, hedef-odaklılık yaklaşımı neticesinde Ar-Ge harcamasının milli gelire oranında 2014 yılında, kritik değer olan % 1 oranı aşıldı. Türkiye, son on yılda Ar-Ge harcaması artış oranı sıralamasında dünyada Çin, Mısır ve Endonezya'nın ardından 4. sırada yer almayı başardı. Ar-Ge harcamaları 2004'den bu yana tam 3,4 kat yükseldi. Ayrıca patent başvurusu ve bilimsel yayınlarda da artış sağlanırken bilimsel yayın sayısı da 2004'den beri 2 katına çıktı.

Öte yandan Türkiye'nin Ar-Ge ve inovasyon alanlarındaki nitelikli insan kaynakları kapasitesini artırmaya yönelik çalışmalar neticesinde Tam Zaman Eşdeğer (TZE) Ar-Ge personeli ve araştırmacı sayılarında da düzenli artışlar kaydedildi. Bu çerçevede 2014 yılı TZE araştırmacı sayısı 2011 yılına göre % 24 oranında, 2014 yılı özel sektör TZE araştırmacı sayısı ise 2011 yılı değerine göre % 38 oranında artış gösterdi.

Bakanlık olarak ülkemizde inovasyon iklimi ve ekosisteminin güçlendirilmesi yönündeki çalışmalarımıza devam ediyoruz.

Nitekim yeni Ar-Ge yasasında özel sektör ve kamunun Ar-Ge harcamalarını teşvik etmek üzere almış olduğumuz kararlar çerçevesinde, verilen her yeni teşvik ve destek vasıtasıyla özel sektörün Ar-Ge faaliyetlerini artırmasını, Ar-Ge altyapısını geliştirmesini ve dolayısıyla Ar-Ge harcamalarını yükseltmesini ve etki değerlendirmeyi gerçekleştirmeyi amaçlıyoruz.

Bu kapsamda almış olduğumuz bazı kararlar şu şekildedir:

- Özel sektörün tasarım merkezleri kurması özendirilecek ve kurulacak olan tasarım merkezlerinin de Ar-Ge merkezlerine sağlanan destek ve muafiyetlerden yararlanması sağlanacaktır. Tasarım merkezlerinin kurulmasıyla katma değerli üretim, markalaşma ve uluslararası pazarlara açılma yönünde önemli bir adım atılmış olacaktır.
- Özellikle ilaç, tıbbi cihaz, tohumculuk, gıda ve biyoteknoloji gibi yüksek teknolojili alanlarda faaliyet gösteren firmaların Ar-Ge merkezi kurması için gerekli olan asgari Ar-Ge personeli sayısı 30'dan 15'e düşürülerek bu sektörlerde Ar-Ge altyapısının güçlendirilmesi temin edilecektir.

- Siparişe dayalı Ar-Ge ve tasarım faaliyetleri destek kapsamına alınacak ve böylece hem sipariş veren KOBİ ve büyük firmalara, hem de sipariş alan Ar-Ge ve Tasarım Merkezlerine Ar-Ge ve tasarım indirimi sağlanacaktır.
- Firmaların ortak proje yapmalarını sağlamaya yönelik “Rekabet Öncesi İşbirliği” proje modeli hayata geçirilerek bu projelere vergisel ve hibe destekler sağlanacaktır. Sağlanacak vergisel destekler Ar-Ge İndirimi, Gelir Vergisi Stopajı Desteği, Sigorta Primi Desteği ve Damga Vergisi İstisnasıdır. Ayrıca Proje bütçesinin % 50’sine kadarlık kısmı Bakanlığımız tarafından karşılanacaktır.
- Öncelikli ve stratejik sektörlerde (bilişim, sağlık, biyoteknoloji, nanoteknoloji, savunma, uzay, havacılık vb.) ihtisas (tematik) teknoloji geliştirme bölgelerinin kurulması sağlanacaktır.
- Teknoloji Geliştirme Bölgeleri’nde yer alan ve Teknogirişim Sermaye Desteği’yle kurulan şirketlere doğrudan girişim sermayesi sağlayan firmalara vergi indiriminden yararlanma kolaylığı gelecektir.
- Yenilikçi iş fikirlerine sağlanan Teknogirişim Sermaye Desteği’nin (projelerin niteliği ve bütçesine göre) üst limiti 5 katına çıkarılarak yenilikçi fikirler ve Ar-Ge’ye dayalı, katma değeri yüksek, markalı ürün ve hizmetlerin üretim ve pazarlama süreçleri desteklenecektir.

Diğer taraftan, “Öncelikli Teknoloji Alanlarında Ticarileşme Öncelikli Dönüşüm Programı” kapsamında başlattığımız çalışmalara da devam edilmektedir.

Bakanlığımız ve bağlı kuruluşları; Ar-Ge, yenilik ve tasarım destek programları ile Özel Sektör Ar-Ge/Tasarım Merkezleri ve Teknoloji Geliştirme Bölgeleri kurumsal yapılanmaları kapsamında çalışmalarını sürdürmektedir.

Ar-Ge Reform Paketi ile getirilen ve ülkemizin Ar-Ge ve yenilik ekosisteminde çarpan etkisi oluşturması beklenen yeniliklere ilaveten; Kamu-Sanayi İşbirliği (SİP), yurtiçi üretim, kullanım ve tasarıma ağırlık verilmesi, Bakanlık-YÖK-MEB arasında teknoloji alanında işbirliği, ve 4. Sanayi Devrimi Eylem Planının hazırlanması gibi eylemler 2016-17 döneminde de, Bakanlığımızın öncelikli çalışma konuları arasında yer alacaktır.